

HISTÒRIES DE DONES OBLIDADES. AVUI: AUREMBIAIX D'URGELL

Aurembiaix d'Urgell, una dama tenaç en un món d'homes (1196-1231) // Comtessa

TOT I HAVER HERETAT EL TÍTOL, L'HI VAN PRENDRE PERQUÈ DEIEN QUE UNA DONA NO PODIA GESTIONAR EL COMTAT. PERÒ ELLA, QUE ERA UNA GRAN ESTRATEGA, VA SABER RECUPERAR EL QUE ERA SEU.

Els consellers que acompanyaven Aurembiaix a la cort del rei Jaume I a Lleida li van dir: “Defenseu-vos vós mateixa, que sou qui ho fareu millor”. I ella, que era una dona que sabia perfectament el que feia, va prendre la paraula. El que volia era ben senzill: recuperar els seus drets com a comtessa d’Urgell, un títol que havia heretat del seu pare i que l’hi havia arrabassat Guerau de Cabrera amb el pretext que una dona no podia gestionar el comtat. Havia viscut durant molts anys a Castella, terra de la seva mare, esperant el moment de tornar i exigir el que era seu. I aquell moment havia arribat.

La gestió amb el rei, amb qui havia estat promesa quan era una nena, va anar més que bé: Jaume I es va fer seva la causa i va lluitar fins a aconseguir restituir-li els títols i possessions. Però d’aquella trobada en va sorgir alguna cosa més que un pacte entre nobles per defensar el patrimoni: també en va néixer una relació sentimental entre Jaume, que llavors tenia vint anys i s’havia divorciat de la seva primera dona, i Aurembiaix, que en tenia trenta-dos i que acabava d’anul·lar el seu.

El 23 d'octubre del 1228 tots dos van signar un pacte secret de concubinatge: un document en què es posaven d'acord tant pel que feia a aspectes materials com de parella.

Entre altres coses, Aurembiaix es comprometia a fer donació del comtat d'Urgell a Jaume o els seus descendents després de la seva mort. I exigia que no l'abandonés tret que prengués nova esposa "amb qui pogués compartir el regne o tanta quantitat de diners que pugui ser equiparada al comtat d'Urgell". Per si de cas, també preveia una sortida per a ella: entrar en un convent. En aquest cas especificava que el comtat també passaria a Jaume i als fills comuns, si en tinguessin.

Al final, però, les coses no devien anar gaire bé, perquè l'any següent Jaume va arranjar el matrimoni d'Aurembiaix amb Pere de Portugal, fill del rei Sanç I i Dolça de Barcelona. La parella va viure junta poc més de dos anys, fins que Aurembiaix va morir. No va deixar fills, però sí una sorpresa final: en contra del que havia acordat amb el rei, va deixar el comtat d'Urgell al seu marit.

* * * * *

Per no perdre mai el nord. Tot i que ja se'n tenen proves documentades des d'un segle abans a la Xina, a Europa es descriu l'ús de la brúixola per primera vegada al segle XII. Ho fa el 1190 l'erudit anglès Alexander Neckam en un llibre.

Llull el meravellós. Dos anys després de la mort d'Aurembiaix neix Ramon Llull. Filòsof, escriptor místic i teòleg, el mallorquí va ser un dels creadors del català literari i és conegut per obres com el "Llibre de les meravelles".

* * * * *